

בשיחה עם העולם הזה ניסה לחד להרגיש את הצדדים הלכנוניים ברצועת הביטחון: "האיזור הזה יישאר חלק אינטגרלי מלבנון", הרגיש, "האיזור אינו שייך לישראל". כשהוא נשאל על סידרי המינהל האזרחי בדרום, הוא השיב כמעט באותן המילים: "האיזור הזה הוא חלק מלבנון וקשור לכל החלקים האחרים של המדינה גם מבחינה אדמיניסטרטיבית".

לחד הסביר, שמאז ימיו של סעד חדר גדל צבא דרום-לבנון. לא, הוא לא נקב במספרים, אלה הם פרטים חשובים, אך היה מוכן לומר ששליש מן החיילים הם מוסלמים ושני-שלישים נוצרים. חלק מן המוסלמים הם שיעים. בדרום לבנון מהווים השיעים רוב של שיעים אחוז באוכלוסיה.

לחד הסביר, שמאז ימיו של סעד חדר גדל צבא לבנון. לא, הוא לא האוכלוסיה השיעית: "הבסיס ליחסים עם השיעים הוא שהם אזרחים של אותה הארץ. יש מיעוט בין השיעים הגורם לבעיות. רוב התושבים באיזור, גם השיעים, רוצים לחיות בשלום. המיעוט מורדר מבחוק, בעיקר מחוץ ללבנון. בסך-הכל, אילו כל השיעים היו נגדנו, לא היינו יכולים להתקיים כאן. גם לנוצרים מתייחסים כמו לכל שאר האזרחים.

"חוף מזה, צד"ל שומר על יחסים טובים עם ישראל, אנחנו מאמינים שגם רוב הנוצרים בצפון-המדינה מאמינים ביחסים עם ישראל, אך אינם יכולים לדבר. אנחנו כאן בדרום, יכולים לדבר באופן חופשי ולומר מה שאנחנו חושבים."

לחד משתדל להמעיט בחלקה של ישראל בדרום-לבנון. הוא הרגיש שכל הפעילות הצבאית, מלבד משימות יעוץ נעשית על-ידי חיילי צד"ל. גם הפעילות האזרחית. יש יעוץ ישראלי רק משום שיש אינטרס משותף לשמירת-ביטחון, אבל כל הפעילות נעשית על-ידי צד"ל. כאשר לנוכחותם של חיילים ישרא-

גיטרה של צה"ל

בקומה השלישית של אחד המיבנים במפקדה של צד"ל, במקום שבו שוכן משרדו של גנרל אנטואן לחד, יושבים שני חיילים, כל אחד על אדן של

האם אכן מחזיקה ישראל ברצועת ביטחון כלשהי בלבנון? (2) אם כן, מה הם גבולותיה של אותה רצועה ומה מידת המעורבות הישראלית בה?" תשובת שריהביטחון היתה: "ישר" אל אינה מחזיקה ברצועת-הביטחון,

כמו מוצבי צה"ל במהדרה של לפני כמה שנים טובות. הצידור שבו משתמש צד"ל הוא צידור צה"לי ישן. סוללת תותחים אי-שם מצפון לליטאני, ליד הכביש המוביל לנבטיה. כמה אוהלי חאקי גדולים מוצבים על

אלה הם חיילי צה"ל או חיילי צד"ל. רק אחרי שמתקרבים ובוחנים היטב את האוהלים מבפנים, אפשר להבחין בתמונה ממוסגרת, המתגדרת כרוח על גבי יריעת האוהל: הבתולה הקדור שה מריה מחזיקה בחיקה את ישוע התינוק. תמונה כזו אינה נפוצה אצל חיילי צה"ל.

חלון אחר. הימני ניגן בגיטרה. השמאלי חילל בחלילית. אחר-כך הסתבר שהם מדברים עברית. אלה חיילי צה"ל, שביקשו לכתוב בשמם בעיתון שנמאס להם. הם משרתים בבסיס במרג' עיון ומשמשים שם כשומרים.

לארץ בכל חודש. מיספר קטן לעומת המאסות שהיו נכנסות בזמן המלחמה — 15,000 בחודש. חלק מהם אלה זוגות צעירים שבאים לארץ לירח רבש.

על כל מעבר-הגבול שומרים רק חיילים של צה"ל, חיילי צד"ל אינם מתקרבים לשם. צה"ל בודק אישורי כניסה לשטח ובוחן את היוצאים בחזרה לישראל. כמעט ראשי-הניקרה, במ"קום שבו עברו השיעים ששחררו ביום הרביעי השבוע, יש שני שערים —

שער צבאי ושער אזרחי. האסירים השיעים עברו באוטובוסים של אגד דרך השער הצבאי בדרום אל החופש, אי-שם מצפון לרצועת-הביטחון. באופן רישמי, אם רוצה אזרח מן הצפון לעבור לדרום, הוא עושה זאת דרך מעברים שעליהם שומרים רק חיילי צד"ל.

באופן בלתי-רישמי, אבל ברור, יש לבקש אישור מכוחות-הביטחון הישראליים. כך נאמר לשיעים המשוחררים. כך, קרוב לוודאי, לגבי כל אחד. באופן מעשי יש לישראל בצפון שני גבולות.

ענת סרגוסטי 19

שני שערים

חיילים בתוך האוהלים נחים. מחוץ למאהל יש עמדות שמירה, והם מתחלפים בהן בכל כמה שעות. כשמגיע תורו של חייל לצאת לעמדה, הוא קם בעייפות מן המיטה, גורר אחריו את החגור ולובש אותו תוך כדי הליכה.

חיילי צד"ל אינם מקפידים בציי ציות הלבוש. הם מסתובבים במדים כאילו היו נערי קרנות-דחוב, הלוכשים ג'ינס הרדוק וחולצות הצמודות לגוף. חולצת החאקי פתוחה כמעט עד המותן, בפוחה של גברכים, המיכנסיים הדוקים והחגורה רכוסה נמוך, באיזור החלציים, השרוולים מופשלים עד חצי האמה, הנשק ביד, בדרך-כלל מכון כלפי מעלה. חלקם טרחו והיברו כידון לקנה הרובה, כך הם נראים יותר קרביים, יותר גבריים.

חיילי צה"ל המבקרים בבסיסי צד"ל נהנים לערוך ביקורות ציוד לחיילים הלכנוניים, ואלה מראים להם בגאווה את החגור המלא כמו ילד המוכיח למורה שלמד את השיעור כהלכה. צה"ל אינו מדגיש את הנוכחות הנמרצת שלו, אך באמצעות קצינים שונים הוא מפקח גם על החיים האזרחיים בדרום-לבנון — כרפואה, בתחזוקת כנישים, בחקלאות ובמיס' חר. צה"ל מארגן מיפגשים בין הלב' נונים לבין תושבי ישראל בישושים שבגבול הצפון.

בתקופה האחרונה, תקופה שבה היה זרם גדול של פליטים מצפון לבנון, מאזורי הקרבות אל הדרום, סיפקה ישראל סיוע גדול לפליטים. טונות של סוכר, אורז, שימורים, שמן, קמח, בשר ובגדים הועברו לדרום-לבנון. כל הקשר והסיוע נעשים על-ידי צה"ל. לבנונים רבים, המתגוררים בדרום לבנון, יכולים לנסוע לישראל לביקור. רבים עושים זאת. לפי רישומים ריש' מיים, יש 1500 כניסות של לבנונים

באוטובוס, לפני שיצאו מכלא עתלית, לבושים באימוניות ובנעלי-התעמלות. בתצלום משמאל: חייל צד"ל יוצא לשמירה. חולצתו פתוחה עד המותן.

שיעים הביתה

חלק מן השיעים שהשתחררו ביום הר' יעוץ ונסעו אל מצפון לרצועת-הביטחון. בתצלום:

אלא תומכת בכוחות צד"ל, האחראים לסדר ולביטחון בישושים בדרום-לבנון, הסמוכים לגבול ישראל. לפי מקורות ישראליים מונה צבאו של לחד אלפיים איש. 300 מתוכם הם אנשי המישמר האזרחי. חיילי צד"ל לכושים במדים של צה"ל. מרחוק קשה לפעמים להבחין אם לובש החאקי הוא חייל ישראלי או איש של לחד. המוצבים של צד"ל נבנו על-ידי צה"ל, בחומרים ישראליים, והם נראים כריוס

ליים במפקדה שלו אמר לחד: "האמת היא שרוב היועצים מרוכזים פה, במיפ' קדה, וזה המקום היחיד שבו יש שומ' רים ישראליים." ח"כ מתי פלד מן הרשימה המתקדמת לשלום היפנה שאילתה לשר הביטחון: "מכיוון שהריון על רצועת-הביטחון נרם ואין הורעה מוסמכת על מימדיה ועל מיקומה הגיאוגרפי, ובאין מידע כלשהו על מימדי המעורבות של ישראל באותה רצועה, הריני שואל: (1)

רכס ההר, שוליהם מופשלים. החיילים, העייפים מן החום, שרוצים בתנחות שונות על המיטות הצבאיות. חייל יחיד, לכוש בחגור מלא, כשה נשק מונח על חזהו, צופה בעמדת השמירה על דרך הגישה לסוללה. העמדה בנויה מארגוית-חמושת שחר' רים, שעליהם כתובות כעברית. באחד האוהלים נמצא חדר הקשר של היחידה הקטנה. המכשירים שות' קים, גם החיילים. קשה להבחין אם